

دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش
استان خراسان رضوی

شماره جلسه: ۸

تاریخ جلسه

۱۴۰۰/۳/۳

ساعت شروع: ۸ صبح

موضوع مورد بررسی (دستور کار)

ارائه پیشنهادات دفتر کشاورزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان مرتبط با مصوبه هشتاد و یکمین (اولین در سال جاری) جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان مورخ ۱۴۰۰/۱/۲۶

در هشتمین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی، وضعیت منابع آبی استان، چالش های ناشی از خشکسالی و راهکارهای موجود برای سازگاری با کم آبی بررسی شد.

«علی اکبر لبافی»، رئیس این دبیرخانه در این جلسه گفت: در جلسه اخیر شورای گفتگو مقرر شد با توجه به کاهش شدید بارندگی در استان و در پیش داشتن خشکسالی، راهکارهایی برای شرایط موجود ارائه دهیم تا بدانیم چه باید کرد که شرایط آبی از وضعیت موجود نامساعدتر نشود.

وی با اشاره به مشکلات گازی صنایع فولادی و سیمانی استان در زمستان پارسال اظهار کرد: صنایع سیمانی و فولادی در فصل زمستان باید از سوخت جایگزین استفاده کنند؛ اما برخی ها مشعل دوم برای استفاده از سوخت جایگزین را ندارند و در این شرایط تولیدشان متوقف می شود. این مشکلات در حوزه صنایع به ویژه صنایع معدنی وجود دارد و امسال مشکلات مضاعف شد و از ابتدای امسال شاهد مشکل شدید خشکسالی هستیم. از طرفی، این اتفاق به دلیل عدم تامین برق، تاثیر زیادی بر صنایع میگذارد و در بسیاری از واحدهای صنعتی هم اکنون برق قطع میشود و صنایع را دچار مشکل کرده است.

لبافی تصریح کرد: در جلسه شورای گفتگو مقرر شد با توجه به خشکسالی، مشکلات حوزه تامین آب و بخش کشاورزی را بررسی کنیم و بر همین اساس، موضوع را به دستگاه های اجرایی مرتبط و بخش خصوصی منعکس نمودیم تا موضوعات و پیشنهادات را به ما اعلام کنند. لذا دفتر کشاورزی اتاق مشهد مطالعاتی پیرامون موضوع انجام داده و قرار است در این نشست ارائه نمایند تا در نهایت راهکارهای موجود را جمع بندی و در جلسه شورای گفتگو مطرح کنیم.

*کاهش ۵۷ درصدی بارندگی در خراسان رضوی

در ادامه تریبون در اختیار شهرام عیدی زاده، سرپرست دفتر مطالعات و پژوهش ها و دفتر کشاورزی اتاق مشهد قرار گرفت. او در تشریح وضعیت آبی ایران در منطقه گفت: منطقه خاورمیانه و ایران در یکی از آسیب پذیرترین نقاط دنیا به لحاظ آبی قرار گرفته اند. از طرفی، سرانه آب تجدیدشونده در کره زمین بحران کنونی آب برای ایران را نشان می دهد. پیش بینی شده تا سال ۱۴۲۰ همانطور که جمعیت کشور در حال افزایش است، سرانه آب تجدیدشونده نیز با شیب تندی کاهش یابد و در باره وضعیت دشت های خراسان رضوی از نظر آبی گفت: ۳۴ دشت از ۳۷ دشت خراسان رضوی در حالت بحرانی و ممنوعه برداشت از آب های زیرزمینی قرار دارند. میزان کاهش بارندگی در خراسان رضوی ۵۷ درصد نسبت به سال گذشته بوده است.

عیدی زاده بیان کرد: خراسان رضوی با متوسط کسری مخازن ۱۰۲۸ میلیون مترمکعب در بلندمدت بیشترین کسری مخازن را در بین استان های کشور دارد. الگوی مصرف آب استان نشان می دهد ۸۴.۴ درصد در بخش کشاورزی ۱۰.۳ درصد در بخش شرب و بهداشت. ۱.۴ درصد در بخش صنعت و ۳.۸ درصد در بخش خدمات مصرف می شود.

وی ادامه داد: از نوع آبی که در این بخش ها استفاده می شود، ۶۳ درصد مربوط به چاه ها، ۱۹ درصد از منابع آب قنات و ۱۸ درصد از چشمه است. سرپرست دفتر کشاورزی اتاق بازرگانی خراسان رضوی در توضیح مهم ترین چالش های مدیریت آب استان عنوان کرد: آب و هوای خشک با حجم آب تجدیدپذیر کم و ناهمخوانی توسعه استان با ظرفیت های زیست محیطی و آبی، بیشتر بودن حجم آب برداشتی نسبت به منابع آب تجدیدپذیر، روند فزاینده کاهش آب سطح زیرزمینی، بدمصرفی و اسراف در منابع، روند فزاینده مهاجرت از روستاها و شهرهای کوچک به مشهد، فقدان توجه اقتصادی برای مدیریت رفتار مصرف کنندگان و ضعف انگیزه سرمایه گذاران در این حوزه و... از جمله چالش های موجود است.

عیدی زاده متذکر شد: با توجه به موارد بحرانی موجود در استان، راهکارهایی برای جلوگیری از نامطلوب تر شدن شرایط میتوان ارائه داد. نخست اینکه، نظر به مصرف ۸۵ درصدی منابع آب استان در بخش کشاورزی، باید به سمت تعادل بخشی مصرف در این حوزه برویم. اقدامات سند سازگاری با کم آبی استان در سال ۹۸-۹۹ نشان می دهد که در سال آبی گذشته ۳۶۹ میلیون مترمکعب صرفه جویی در منابع آب زیرزمینی صورت گرفته است اما این سند سازگاری باید بهره وری آب کشاورزی را ارتقا دهد زیرا تا زمانی که این ارتقا صورت نگیرد، مصرف آب همچنان بالاست.

وی گفت: دفتر کشاورزی اتاق مشهد در دو سال اخیر پیرو تفاهم نامه رئیس اتاق ایران و وزیر جهاد کشاورزی، برنامه هایی پیرامون ارتقا بهره وری در حوزه کشاورزی استخراج نموده است؛ توسعه سامانه های نوین آبیاری، اصلاح و بهبود روشهای آبیاری سطحی و سنتی، به زراعی و به باغی، تجارت و بازار، توسعه کشاورزی حفاظتی،

دیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش
استان خراسان رضوی

شماره جلسه: ۸

تاریخ جلسه

۱۴۰۰/۳/۳

ساعت شروع: ۸ صبح

محل تشکیل جلسه: ساختمان شماره ۲ اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان (دبیرخانه شورای گفت و گو) تعداد اعضا حاضر در جلسه: ۱۶ نفر

کاهش ضایعات محصولات کشاورزی (افزایش فرآوری محصولات)، بهبود و توسعه مکانیزاسیون، اصلاح الگوی کشت برای دستیابی به حداکثر بهره وری آب، مصرف بهینه نهاده ها در حوزه دام و طیور و توسعه آبرزی پروری و... از جمله برنامه هایی است که باید به آنها توجه نمود. سرپرست دفتر کشاورزی اتاق مشهد یادآور شد: در حوزه کاهش ضایعات محصولات کشاورزی نیز با توجه به ضایعات ۳۰ درصدی محصولات این بخش، لازم است اقدامی جدی برای بهبود این وضعیت صورت گیرد.

وی در توضیح سایر راهکارها برای بهبود وضعیت موجود اظهار کرد: تعادل بخشی آب های زیرزمینی یکی از راهکارهاست که این موضوع مستلزم توجه به برنامه های هر دشت است. به طور مثال برای دشت نیشابور اولویت ها را مشخص نمودیم و میتوان با حضور کشاورزان و تشکل ها و دستگاه های ذی ربط اولویت ها را تعیین کرد. عیدی زاده افزود: موضوع آب مجازی یکی دیگر از راهکارهاست. باید فرهنگ کشت را تغییر دهیم. میزان آبی که برای کشت و برداشت هندوانه مصرف می شود با صادرات و سود این محصول تعادلی ندارد. موضوع دیپلماسی آب و سرمایه گذاری مشترک با کشورهای همسایه نیز از راهکارهایی است که به ویژه در ارتباط با افغانستان میتوان به آن توجه کرد.

از دیگر برنامه های می بتوان به موارد زیر اشاره کرد:

تهیه برنامه های توسعه کشاورزی شامل الگوی کشت با در نظر گرفتن صنایع تبدیلی و تکمیلی (زنجیره تولید) با محوریت هر دشت.

طرح خرید آب از مالکین و یا طرح نکاشت و یا تشویق در قبال کاهش برداشت.

توسعه صنایع می بایست بر اساس شرایط اقلیمی استان گسترش داده شوند. به عبارتی استقرار صنایع می بایست با توجه به میزان آب موجود در آن منطقه صورت بگیرد. به طوری که برای تامین آب آن، نیاز به استفاده از حقابه های سایر صنایع در آن مناطق و یا حقابه های کشاورزی وجود نداشته باشد.

تهیه و تصویب قانون تشدید مجازات متخلفین آبی و رسیدگی خارج از نوبت در دادگستری به دعاوی علیه برداشت کنندگان غیر مجاز

اصلاح تعرفه های آبی برای رسیدن به بهای واقعی در یک دوره ۵ ساله

خرید و فروش شارژ آبهای کشاورزی برای تمامی مصارف در همان محدوده مطالعاتی

سرمایه گذاری به منظور بازچرخانی آب و استفاده از آبهای نامتعارف در صنعت، خدمات و کشاورزی و شیرین کردن آبهای شور

***ضرورت افزایش بهره وری و کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی**

لبافی نیز بار دیگر ابراز کرد: در بحث کشاورزی برای بهبود وضعیت آبی دو رویکرد وجود دارد؛ افزایش بهره وری و کاهش مصرف آب.

رئیس دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان یادآور شد: تامین آب از طریق پساب، توسط صنایع بزرگ در استان اصفهان صورت می گیرد. در استان

ما چنین صنایع بزرگی جز یک تا دو مورد وجود ندارد و نمیتوان از این روش استفاده کرد.

وی گفت: باید به دو راهکار برسیم که بتوان در شرایط موجود ارائه کرد و هم مورد قبول دو بخش باشد و هم زمینه اجرا در کوتاه مدت و بلندمدت داشته باشد. ما با دو

بحران مواجهیم؛ از طرفی کاهش علوفه برای دام را شاهدیم و اغلب دامهای داشتی به سمت کشتارگاه ها هدایت میشود. از طرفی باید مراقب باشیم که گندم برای تغذیه

دام و طیور استفاده نشود و با کاهش میزان گندم مواجه نگردیم.

***خراسان رضوی، بحرانی ترین استان در زمینه منابع آب های زیرزمینی**

غلامرضا ممدوحی، مدیر حفاظت از آب شرکت آب منطقه ای خراسان نیز در تشریح اقدامات انجام شده از سوی این شرکت گفت: خراسان رضوی بحرانی ترین استان

در بخش منابع آب زیرزمینی است و با کسری مخزن بلندمدت، هر ساله دچار افت سطح این منابع بوده است. برداشت آب از منابع زیرزمینی دشت مشهد و نیشابور و...

در سال ۱۳۴۷ ممنوع شد اما در همین دشت ها مجتمع فولاد بنا نهاده شد.

ممدوحی افزود: از سال ۱۳۸۴ طرحی به عنوان تعادل بخشی مصوب شد و از خراسان آغاز گردید و سپس در تمامی استان ها اجرا شد. در این طرح جلوگیری از اضافه

برداشت و استقرار گروه های گشت و بازرسی و ... پیش بینی شد. در سال ۱۳۸۷ کنتور حجمی هوشمند آب و برق به کار گرفته شد و سهم استان ما ۱۲۰۰ کنتور بود.

در آن زمان این کنتورها در بخش مه ولات و مشهد استفاده شد و سپس کنتورهای نسل ۲ آمد و با این کنتورها بیش از ۸۵ درصد چاه های کشاورزی برقی را مجهز

دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش
استان خراسان رضوی

شماره جلسه: ۸

تاریخ جلسه

۱۴۰۰/۳/۳

ساعت شروع: ۸ صبح

محل تشکیل جلسه: ساختمان شماره ۲ اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان (دبیرخانه شورای گفت و گو) تعداد اعضا حاضر در جلسه: ۱۶ نفر

نمودیم. زمانی خراسان به این عدد رسید که کل پیشرفت کشور ۱۵ درصد بود. امروز هم بیش از ۹۸ درصد چاه های کشاورزی برقی مجهز به کنتور هوشمند هستند. وی تصریح کرد: اقدام دیگری که انجام شد، تجهیز کنتورها به تابلو فرمان برق بود. در مرحله بعد، در دو سه سال گذشته به روزرسانی کنتورها و مودم ها را در دستور کار قرار دادیم و امروز میتوانیم بدانیم که یک چاه در یک منطقه چه میزان آب مصرف میکند. ممدوحی طرح سند سازگاری با کم آبی را یکی دیگر از اقدامات سال های اخیر در استان خواند.

*دو بحران در سال زراعی کنونی؛ خشکسالی و سرمازدگی

غلامحسین ساربان، معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی نیز با بیان اینکه از نظر آبی سال بسیار سختی را تجربه می کنیم که در ۵۰ سال گذشته بی سابقه است، گفت: در سال زراعی جاری هم سرما و هم خشکسالی را داشتیم. ۴۶ هزار هکتار از باغات استان هیچ میوه ای ندارد و از سرما آسیب دیده است. درختان بادام، زردآلو، شلیل، ه لو، گیلاس و گردو به شدت از سرما آسیب دیده است. در کنار این، آفات هم حمله می کنند و امراض و گرفتاری ها و حضور دلالان و واسطه ها برای محصولات باقیمانده را نیز شاهدیم.

وی افزود: برای اولین بار در ۵۰ سال گذشته قیمت جو از گندم پیشی گرفته است. قیمت جو پارسال ۱۷۰۰ تومان بود و امسال به ۶۵۰۰ تومان رسیده است. یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن علوفه را در مرتع به خاطر آفات از دست داده ایم و آفات به باغات و مزارع حمله میکنند.

ساربان خاطرنشان کرد: در تولید گندم ۵۵ درصد و در تولید جو ۵۰ درصد کاهش محصول داشته ایم. امسال شرایط بسیار سختی داریم؛ قیمت کود ۵ برابر افزایش یافته است. قیمت سم بین ۲۱۵ تا ۷۵۰ درصد افزایش یافته و قیمت کارگر نیز سه برابر شده است.

وی نقبی هم به وضعیت چاه های غیرمجاز کشاورزی زد و با انتقاد از عملکرد شرکت برق در برق رسانی به این چاه ها گفت: ۱۴۴۰ حلقه چاه غیرمجاز دارای برق هستند و در جلسه ای که برگزار شد، شرکت برق خواستار برخورد جهاد کشاورزی با این چاه ها شد. اما سوال اینجاست که وقتی چاه غیرمجاز است، چرا باید برق داشته باشد؟ چرا شرکت برق به آن چاه برق اختصاص داده است؟ این شرکت باید خود برق آن ها را قطع نماید.

ساربان تصریح کرد: اولین اقدامات ما در بخش کشاورزی، در حوزه به نژادی یا یوژنیک است و توفقاتی نیز در این زمینه داشته ایم؛ بر همین اساس، سال گذشته ۱۳ تن و ۸۰۰ کیلو گندم ۱۲ و تن و ۹۰۰ کیلو جو برداشت شد و این به خاطر تمرکز بر موضوع به نژادی است. نفوذ دانش در بخش کشاورزی بسیار مهم بوده و لازم است از تمامی ظرفیت ها استفاده کنیم. به طور مثال، صدا و سیما لازم است در این زمینه همکاری نماید.

دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش
استان خراسان رضوی

شماره جلسه: ۸

تاریخ جلسه

۱۴۰۰/۳/۳

ساعت شروع: ۸ صبح

محل تشکیل جلسه: ساختمان شماره ۲ اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان (دبیرخانه شورای گفت و گو) تعداد اعضا حاضر در جلسه: ۱۶ نفر

وی ابراز کرد: می توان با استفاده از یک مترمکعب آب در حوزه پسته و زعفران درآمد سرشاری داشت؛ این درحالی ست که پسته را به افغانستان می فروشیم و آن ها با قیمتی چندبرابر صادر می کنند. در بحث اصلاح الگوی کشت باید همه به ما کمک کنند. معاون بهبود تولیدات گیاهی جهاد کشاورزی خراسان رضوی گفت: ۶۰ درصد آب مصرفی بخش کشاورزی شور و نیمه شور است. در حوزه آبیاری تحت فشار، استان در حال کار است اما اگر به سمت آبیاری زیرسطحی برویم، به نتایج مطلوبی خواهیم رسید. وی ادامه داد: در بحث اصلاح الگوی کشت نیاز به قانون گذاری داریم. باید اهرم اجرایی وجود داشته باشد تا بتوان در این زمینه به اهداف مدنظر دست یافت. باید برای جا انداختن این بحث قانون گذاری لازم صورت گیرد زیرا بدون الزام قانونی، این کار شدنی نیست. ساریان خاطر نشان کرد: افغانستان از ۱۲۰۰ هکتار زمین حاصلخیز در مجاورت مرزهای ما با عمق آب ۱۷ متر به خوبی استفاده کرد اما ما ورود نکردیم. این در حالی است که اگر ما از این فرصتها استفاده نکنیم، دیگر کشورها بهره میبرند. همانطور که امروز ترکمنستان در مرز ما اقدامات خوبی انجام میدهد. وی با بیان اینکه در بحث استفاده از پساب کشاورزی دو پیشنهاد داریم، گفت: نخست اینکه پساب اینجا میتواند برای تولید ۲۰ میلیون تن سنگ آهن صرف شود. دوم اینکه با این پساب ۲۰ هزار هکتار جنگل چوب در مناطق جنوبی مشهد ایجاد کنیم تا در نهایت بهبود بارندگی را هم شاهد باشیم و تنفس گاه مطلوبی ایجاد گردد.

*احتمال افزایش چندبرابری قیمت نهاده های دامی داخلی

احمد داوطلب، مدیر امور دام جهاد کشاورزی خراسان رضوی نیز درباره مشکلات حوزه دامی استان گفت: در بحث تامین نهاده های دامی در سال گذشته مشکلات زیادی داشتیم. نیاز نهاده های وارداتی استان ما یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن بود و ۵۲۰ هزار تن از طریق واردات به دست آمد. این میزان ۴۰ درصد از نیاز ۴ نهاده ما شامل جو، سبوس، ذرت و کنجاله ها بود. این موضوع فشاری بر نهاده های تولید داخل وارد کرد و کارخانجات خوراک دام و گاوآریها ذرت داخلی و جو و سایر علوفه ها را در سبد خود بیشتر قرار دادند و باعث شد نهاده های داخلی بعد از فصل برداشت، در نیمه دوم سال افزایش قیمت چندبرابری داشته باشند. وی افزود: امیدوار بودیم در سال جدید بخش دام سبک که در نیمه دوم پارسال بیشترین ضرر و زیان را دیده بود، در فروردین ماه از مراتع استفاده کنند و سهم نهاده کمتری بگیرند اما به دلیل خشکسالی از اسفندماه، نهاده ای که دام سبک مصرف میکرد افزایشی ۵۰ درصدی در تقاضا داشت. در زمستان ۸ کیلوگرم کنسانتره به ازای هر راس توزیع میشد و در فصل بهار این مقدار، پاسخگوی نیاز نیست.

وی افزود: حدود یک میلیون تن علوفه ای که پارسال از مراتع تامین شد، در سال ۱۴۰۰ افت شدیدی پیدا کرده است. از طرفی، میانگین تخصیص نهاده ها در سال

دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش
استان خراسان رضوی

شماره جلسه: ۸

تاریخ جلسه

۱۴۰۰/۳/۳

ساعت شروع: ۸ صبح

محل تشکیل جلسه: ساختمان شماره ۲ اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان (دبیرخانه شورای گفت و گو) تعداد اعضا حاضر در جلسه: ۱۶ نفر

گذشته ۴۹ هزار تن، در فروردین ماه ۴۶ هزار تن و در اردیبهشت ۸۶ هزار تن بود. اتفاقی که در توزیع و تخصیص افتاد خوب بود اما امکان تحویل این حجم در اردیبهشت ماه فراهم نشد و مقدار زیادی از این سهمیه هنوز توزیع نشده است. ما به دنبال افزایش توزیع این نهاده ها هستیم تا قیمت جو داخلی را به زیر ۵ هزار تومان برسانیم.

داوطلب تصریح کرد: در اردیبهشت ماه امسال، ۹۲ میلیارد تومان هزینه برای خرید نهاده از سوی تشکلهای صورت گرفت. ناگفته نماند که برای کشت علوفه برنامه به شهرستانها داده ایم و امیدواریم با کشتهای مخلوط بتوانیم بخشی از علوفه مورد نیاز را تامین کنیم.

وی خاطرنشان کرد: رفتن به سمت و سوی نگهداری از دام سبک و شتر میتواند در بهبود این وضعیت اثرگذار باشد. پیشنهاد و اولویت ما در گاو شیری این است که از واحدهای فعال و نیمه فعال برای تکمیل ظرفیت استفاده کنیم. ما در حوزه تامین یونجه و علوفه، شرایط حادثی نسبت به غلات داریم که باید در این زمینه به راهکارهایی که وجود دارد عمل کرد. در بحث قطع برق هم بهتر است دامداریها و مرغداریها بتوانند از انرژی خورشیدی استفاده کنند. داوطلب گفت: تسهیلات خرید علوفه باید هر چه سریعتر اختصاص یابد زیرا اگر دیرتر این اتفاق بیفتد، به درد کسی نمیخورد.

لزوم استفاده از ظرفیت کشت فراسرزمینی

علیرضا کرباسی، عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد نیز اظهار کرد: خشکسالی و تغییر اقلیم مساله ای است که باید با آن سازگار باشیم و در این راستا باید استراتژی بخش کشاورزی را مشخص نمود که آیا با امکانات موجود امکان تامین امنیت غذایی هست یا باید امنیت زیستی را هم مدنظر قرار داد؟ برآیند و نگاه ما این است که با وجود اقدامات خوبی که انجام شده، مصرف آب بسیار زیاد بوده است.

وی افزود: مهم این است که بدانیم برای چنین وضعیتی، در کوتاه مدت چه باید کرد. باید استراتژی خود را در زمینه مصرف آبهای موجود مشخص نمود. در دو سال اخیر واردات گندم و نهاده های دامی افزایش یافته است. این واردات ناگزیر است اما در کنار آن، باید استان دارای اختیارات استانی باشد و بتواند کشت فراسرزمینی را انجام دهد زیرا وضعیت کشورهای همسایه ما در زمینه آبی بهتر است.

کرباسی خاطرنشان کرد: بیشترین ارزش اقتصادی آب ابتدا در بحث شرب و سپس تجارت و صنعت است و کمترین ارزش در بخش کشاورزی است اما بیشترین مصرف مربوط به این بخش است. بنابراین باید یک تغییر استراتژیک داشته باشیم و با سطحی از تکنولوژی به آن دست یابیم.

وی ادامه داد: در بحث راهکارهای کوتاه مدت و بلندمدت باید تفکیک کنیم که مدیریت عرضه و مدیریت تقاضا در حوزه آب چگونه باشد. یکی از راهکارهای کاهش

دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش
استان خراسان رضوی

شماره جلسه: ۸

تاریخ جلسه

۱۴۰۰/۳/۳

ساعت شروع: ۸ صبح

محل تشکیل جلسه: ساختمان شماره ۲ اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان (دبیرخانه شورای گفت و گو) تعداد اعضا حاضر در جلسه: ۱۶ نفر

تقاضای آب، این است که دولت بودجه بگذارد و به اختصاص بیمه عدم کشت بپردازد. همچنین، اگر بخشی از موارد مربوط به به‌نژادی و بذریه‌های اصلاح شده را از طریق واردات تامین کنیم، میتوان نتایج بهتری را شاهد بود.

کرباسی درباره اصلاح الگوی کشت نیز ابراز کرد: این موضوع ده سال است که مطالعه میشود اما هنوز اجرایی نشده است؛ این موضوع باید هر چه سریعتر اجرایی گردد. همچنین میتوان کشاورزی قراردادی برای محصولات مورد نیاز را فعال نمود.

کریم فارسی، دبیر خانه کشاورز استان نیز گفت: گندمی وجود ندارد که برای آن برنامه ریزی کرد. سرمایه‌دگی از تناژ محصولات کم کرده و کاهش بارندگی هم مزید بر علت شده است تا گندمی چندانی باقی نماند. باید امروز به این فکر کنیم که بحران کنونی را حل کنیم و متاسفانه در این زمینه پیشگیری هم نکرده ایم. سوال این است که بودجه ای که برای حل بحران گذاشتیم، کجاست؟

امیرمهدی مرادی، دبیر انجمن مدیران صنایع استان نیز گفت: در کشورهای همسایه چون پاکستان قیمت خرید تضمینی گندم ۷هزار تومان ماست و وقتی قیمت گذاری مطلوبی در کشورمان صورت نمیگیرد، گندم توسط دلانان به پاکستان قاچاق میشود. باید برای جلوگیری از این موضوع به فکر چاره بود.

(جمع‌بندی نکات و موارد مطرح شده)

هشتمین جلسه دبیر خانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی در اجرای مصوبات شورا و هیات محترم ریسه اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی با موضوع بررسی وضعیت خشکسالی و کم آبی در استان و راهکارهای مقابله با آن به صورت کوتاه مدت و میان مدت و حضور نمایندگان بخش خصوصی و دولتی و دانشگاهیان بررسی و پس از بحث و تبادل نظر و با عنایت به گزارش و پژوهش دفتر کشاورزی و آب اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی در جلسه مطرح که به شرح ذیل به عنوان پیشنهادات دبیر خانه به شورا ارائه می گردد.

ردیف	مصوبات جلسه	مسئول	مهلت
------	-------------	-------	------

پیگیری	پیگیری		
مستمر		<p>با توجه به خشکسالی شدید در استان که طی حدود ۵۰ سال اخیر بی سابقه بوده است و کاهش حدود ۵۵ درصدی برداشت گندم و به طبع آن نبودن علوفه مورد نیاز برای دام در استان و دشت های ممنوعه، و گزارش دفتر کشاورزی اتاق پیرامون مهم ترین چالش های مدیریت آب استان از جمله آب و هوای خشک با حجم آب تجدیدپذیر کم، ناهمخوانی توسعه استان با ظرفیت های زیست محیطی و آبی، بیشتر بودن حجم آب برداشتی نسبت به منابع آب تجدیدپذیر، روند فزاینده کاهش آب سطح زیرزمینی، بدمصرفی و اسراف در منابع، روند فزاینده مهاجرت از روستاها و شهرهای کوچک به مشهد، فقدان توجیه اقتصادی برای مدیریت رفتار مصرف کنندگان و ضعف انگیزه سرمایه گذاران در این حوزه و..</p>	
مستمر		<p>دو پیشنهاد در قالب پیشنهادات بخش آب و کشاورزی به شرح ذیل توسط دفتر کشاورزی و اب اتاق با همکاری سازمان جهاد کشاورزی استان و سایر تشکلهای بخش خصوصی و تعاون ارائه گردید که پس از بحث و تبادل نظر کلیات آن مورد تایید و تصویب قرار گرفت و مقرر شد در جلسه شورا ارائه گردد.</p> <p>الف) در حوزه آب راهکارهای زیر مقرر گردید که برای هر یک از این راهکارها، برنامه اجرایی لحاظ شده است.</p>	۱
	اتاق بازرگانی صنایع معادن	<p>- توسعه سامانه های نوین آبیاری، اصلاح و بهبود روشهای آبیاری سطحی و سنتی، به زراعی و به باغی، تجارت و بازار، توسعه کشاورزی حفاظتی، کاهش ضایعات محصولات کشاورزی (افزایش فرآوری محصولات)، بهبود و توسعه مکانیزاسیون، اصلاح الگوی کشت برای دستیابی به حداکثر بهره وری آب، مصرف بهینه نهاده ها در حوزه</p>	

<p>و کشاورزی (دفتر کشاورزی با همکاری تشکلهای بخش و دستگاههای اجرایی ذیربط از جمله سازمان جهاد کشاورزی استان شرکت آب منطقه ای و دبیرخانه</p>	<p>دام و طیور و توسعه آبی پروری و... از جمله نکاتی است که باید به آنها توجه نمود. -تبادل بخشی آب های زیرزمینی یکی از راهکارهاست که این موضوع مستلزم توجه به برنامه های هر دشت است. به طور مثال برای دشت نیشابور اولویت ها را مشخص نمودیم و میتوان با حضور کشاورزان و تشکل ها و دستگاه های ذی ربط اولویت ها را تعیین کرد. موضوع آب مجازی یکی دیگر از راهکارهاست. باید فرهنگ کشت را تغییر دهیم. میزان آبی که برای کشت و برداشت هندوانه مصرف می شود با صادرات و سود این محصول تعادلی ندارد. موضوع دیپلماسی آب و سرمایه گذاری مشترک با کشورهای همسایه نیز از راهکارهایی است که به ویژه در ارتباط با افغانستان میتوان به آن توجه کرد. تهیه برنامه های توسعه کشاورزی شامل الگوی کشت با در نظر گرفتن صنایع تبدیلی و تکمیلی (زنجیره تولید) با محوریت هر دشت. طرح خرید آب از مالکین و یا طرح نکاشت و یا تشویق در قبال کاهش برداشت. توسعه صنایع می بایست بر اساس شرایط اقلیمی استان گسترش داده شوند. به عبارتی استقرار صنایع می بایست با توجه به میزان آب موجود در آن منطقه صورت بگیرد. به طوری که برای تامین آب آن، نیاز به استفاده از حقابه های سایر صنایع در آن مناطق و یا حقابه های کشاورزی وجود نداشته باشد. تهیه و تصویب قانون تشدید مجازات متخلفین آبی و رسیدگی خارج از نوبت در دادگستری به دعاوی علیه برداشت کنندگان غیر مجاز. اصلاح تعرفه های آبی برای رسیدن به بهای واقعی در یک دوره ۵ ساله</p>
---	---

شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان	<p>خرید و فروش شارژ آبهای کشاورزی برای تمامی مصارف در همان محدوده مطالعاتی سرمایه گذاری به منظور بازچرخانی آب و استفاده از آبهای نامتعارف در صنعت، خدمات و کشاورزی و شیرین کردن آبهای شور</p> <p>برنامه استفاده از پساب شهری برای استفاده صنایع بزرگ بخصوص معدنی و فولادی و ایجاد ۲۰ هزار هکتار جنگل چوب در مناطق جنوبی مشهد و ایجاد تنفس گاه مطلوب و تغییرات آب و هوایی</p> <p>ب) در حوزه بخش کشاورزی:</p> <ul style="list-style-type: none">- خرید و واردات علوفه از کشورهای دارای مرز مشترک و تامین علوفه مورد نیاز استان به فوریت- تفویض اختیارات ملی به استانی برای استفاده از همه ظرفیت های درون استانی و با موضوع واردات و صادرات و انجام تهاتر برخی اقلام ضروری و فوری از جمله گندم جو ، علوفه و...- کشت فرا سرزمینی ترجیحا با کشورافغانستان به دلیل مرز مشترک و داشتن منابع آبی غنی با عمق ۱۷ متر آب با فاصله ۱۴۰ کیلومتر با استان و حدود ۱۲۰۰ هکتار زمین های آبی حاصلخیز- استفاده از ضایعات بخش کشاورزی برای خوراک دام- جلوگیری از قطعی برق مرغداری ها به دلیل آثار زیان آور « بر تلفات جوجه و مرغ- برای اجرای تغییر الگوی کشت قانون نداریم ، قوانین موجود ارشادی هستند، علیرغم راهنمایی لازم، کشاورز اقدامات خودش را انجام می دهد. میبایست اقدامات تشویقی لحاظ کرد.- تغییر روش های آبیاری فضای سبز شهرداری و سایر فضاهای متعلق به ارگانها و نهاد ها و بخش های اقتصادی از آب شرب کسب شود.- بیمه علوفه کشاورز
---	--

دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش
استان خراسان رضوی

شماره جلسه: ۸

تاریخ جلسه

۱۴۰۰/۳/۳

ساعت شروع: ۸ صبح

محل تشکیل جلسه: ساختمان شماره ۲ اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان (دبیرخانه شورای گفت و گو) تعداد اعضا حاضر در جلسه: ۱۶ نفر

- اعمال سیاست های تشویقی و ترغیبی و اجماع سازی برای اطلاع رسانی و صدا و سیما